

PRENATAL BAKIM

Duygu TUĞRUL ERSAK¹

GİRİŞ

Gebelik sürecindeki komplikasyonlar gelişmekte olan ülkelerdeki üreme yaşındaki kadınlar arasında önde gelen ölüm nedenlerindedir. Prenatal bakım sayesinde, maternal mortalite, preterm doğum, ölü doğum riski ile plasenta previa, intrauterin gelişme geriliği (IUGG) ve postterm gebeliğe bağlı neonatal mortalite de azaltılmaktadır (1). Prenatal bakımının yeterliliğinin ölçülmesi amacıyla gebeliğin uzunluğu, ilk prenatal muayenenin zamanı ve muayene sayısının birlikte değerlendirilmesi ile elde edilen Kessner indeksi kullanılmaktadır (2).

Doğum öncesi bakımı gecikmiş olarak alan veya hiç alamayan kadınlarda en yaygın neden gebeliğin hasta tarafından geç farkedilmesidir. Gebelik, genellikle kadınlarda amenore, Chadwick belirtisi olarak adlandırılan vajen mukozasında morumsu konjesyone renk değişikliği gibi alt üreme sistemi değişiklikleri, Hegar işareti olarak da bilinen uterus ve isthmusun yumuşaması gibi uterin değişiklikler, kimi gebelerde görülen memede pigmentasyon artışı ve fetal hareketin algılanması gibi semptomlar bulunduğu ve evde yapılan idrar gebelik testi pozitif çıktığında saptanır. Genellikle, doğrulama amacıyla insan koriyonik gonadotropin

(hCG) kan testi ve sıklıkla ultrasonografi uygulanır.

HCG, alfa ve beta subünitelerinden oluşan glikoprotein yapıda bir hormondur. Sinsityotrofoblastlar, implantasyondan sonra ilk trimesterde esas kaynak olacak şekilde artan miktarlarda hCG üretir. hCG sensitif bir test ile maternal serum veya idrarda ovulasyondan 8-9 gün sonra tespit edilebilir. Son adet tarihinden 60-70. güne kadar 1,4-2 günde bir 2 katına çıkarak tepe değerine ulaşır. Bundan sonra yaklaşık 16. haftada platoya ulaşana kadar konsantrasyonu yavaş yavaş azalır. Gebelik boyunca sürekli hCG artışı yoktur. Erken gebeliğin görüntülenmesinde özellikle transvajinal ultrasonografi gebelik yerleşimini doğrulamak ve gebelik yaşını doğru bir şekilde belirlemek için kullanılmaktadır. Gebeliğin ilk sonografik kanıtı 4. ila 5. gebelik haftaları arasında endometrial boşlukta küçük bir anekoik sıvı birikimi olarak görülen gebelik kesesidir. Erken haftalardaki diğer bir intrauterin gebelik görüntüsü kese etrafında ekojenik çift desidual halka görüntüsünün olmasıdır. Ardından yolk kesesinin de gebeliğin 5. haftanın ortasıyla birlikte görülmesiyle gebeliğin intrauterin yerleşimli olduğu doğrulanır. 6. haftada ise yolk kesesinin yanında embriyo gözlenebilir ve kardiyak aktivitesi izlenebilir (3).

¹ Uzm. Dr. Duygu TUĞRUL ERSAK, Ankara Şehir Hastanesi Perinatoloji Bölümü dytgtrl@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Vintzileos AM, Ananth CV, Smulian JC, Scorza WE, Knuppel RA. The impact of prenatal care on neonatal deaths in the presence and absence of antenatal high-risk conditions. *Am J Obstet Gynecol.* 2002;186(5):1011-6.
2. Kessner DM, Singer J, Kalk C, Schlesinger E. Infant death: an analysis by maternal risk and health care: Panel on Health Services Research, Institute of Medicine. Washington, DC: National Academy Pr. 1973: 59.
3. Dashe JS, Bloom SL, Spong CY, Hoffman BL. *Williams Obstetrics*, 25th ed. New York: McGraw Hill Professional; 2018: 158-9.
4. Jukic AM, Baird DD, Weinberg CR, McConaughy DR, Wilcox AJ. Length of human pregnancy and contributors to its natural variation. *Hum Reprod.* 2013;28(10):2848-55.
5. Committee Opinion No 700: Methods for Estimating the Due Date. *Obstet Gynecol.* 2017;129(5):e150-4.
6. Villar J, Ba'aqeel H, Piaggio G et al. WHO antenatal care randomised trial for the evaluation of a new model of routine antenatal care. *Lancet.* 2001;357(9268):1551-64.
7. American Academy of Pediatrics, American College of Obstetricians and Gynecologists: Guidelines for perinatal care, 8th ed. Elk Grove Village: AAP; 2017.
8. Stagnaro-Green A, Abalovich M, Alexander E et al. Guidelines of the American Thyroid Association for the diagnosis and management of thyroid disease during pregnancy and postpartum. *Thyroid.* 2011;21(10):1081-125.
9. ACOG Practice Bulletin No. 190: Gestational Diabetes Mellitus. *Obstet Gynecol.* 2018;131(2):e49-64.
10. Association AD. 13. Management of diabetes in pregnancy. *Diabetes Care.* 2017;40(Suppl 1):S114-19.
11. Rose NC, Kaimal AJ, Dugoff L, Norton ME. Screening for Fetal Chromosomal Abnormalities: ACOG Practice Bulletin, Number 226. *Obstet Gynecol.* 2020;136(4):e48-69.
12. Dey M, Sharma S, Aggarwal S. Prenatal screening methods for aneuploidies. *N Am J Med Sci.* 2013;5(3):182-90.
13. Institute of Medicine and National Research Council: Weight gain during pregnancy: Reexamining the guidelines. In: Rasmussen KM, Yaktine AL, editors. Washington (DC): The National Academies Press; 2009.
14. Fawzi WW, Msamanga GI, Urassa W et al. Vitamins and perinatal outcomes among HIV-negative women in Tanzania. *N Engl J Med.* 2007;356(14):1423-31.
15. Wilson RD, Audibert F, Brock J-A et al. Pre-conception folic acid and multivitamin supplementation for the primary and secondary prevention of neural tube defects and other folic acid-sensitive congenital anomalies. *J Obstet Gynaecol Can.* 2015;37(6):534-52.
16. Palacios C, Trak-Fellermeier MA, Martinez RX et al. Regimens of vitamin D supplementation for women during pregnancy. *Cochrane Database Syst Rev.* 2019(10):CD013446.
17. Berghella V, Saccone G. Exercise in pregnancy! *Am J of Obstet Gynecol.* 2017;216(4):335-7.
18. ACOG Committee Opinion Number 804: Physical Activity and Exercise During Pregnancy and the Postpartum Period. *Obstet Gynecol.* 2020;135(4):e178-88.
19. Shalev Ram H, Ram S, Miller N, Rosental YS, Chodick G. Air travel during pregnancy and the risk of adverse pregnancy outcomes as gestational age and weight at birth: A retrospective study among 284,069 women in Israel between the years 2000 to 2016. *PloS One.* 2020;15(2):e0228639.
20. Sayle AE, Savitz DA, Thorp Jr JM, Hertz-Picciotto I, Wilcox AJ. Sexual activity during late pregnancy and risk of preterm delivery. *Obstet Gynecol.* 2001;97(2):283-9.
21. Keller-Stanislawski B, Englund JA, Kang G et al. Safety of immunization during pregnancy: a review of the evidence of selected inactivated and live attenuated vaccines. *Vaccine.* 2014;32(52):7057-64.
22. Zaman K, Roy E, Arifeen SE et al. Effectiveness of maternal influenza immunization in mothers and infants. *N Engl J Med.* 2008;359(15):1555-64.